

Jornada d'estudi i homenatge a Joan F. López Casanovas (7 i 8 de juliol de 2023, Ciutadella, Menorca). — El 7 i el 8 de juliol de 2023 va tenir lloc al Cercle Artístic de Ciutadella la Jornada d'Estudi i Homenatge a Joan F. López Casanovas (Ciutadella, 1952-2022), poeta, filòleg, professor, polític, activista, membre fundador de l'Institut Menorquí d'Estudis i membre corresponent de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Com a tast, el 7 de juliol es va presentar el llibre *La llengua catalana a les Illes Balears: del passat al futur*, editat per Leonard Muntaner i en el qual va aparèixer, pòstumament, l'últim treball de López Casanovas. En l'acte hi intervingueren el coordinador del volum, Ivan Solivellas, i els filòlegs Josefina Salord i Eloi Bellés.

L'endemà va tenir lloc la jornada d'homenatge pròpiament dita. La va obrir la intervenció de Pere Gomila, president de la Secció de Llengua i Literatura de l'Institut Menorquí d'Estudis. A continuació van prendre la paraula Guillem López Casanovas, que va oferir una semblança familiar i personal de l'homenatjat, i Andreu Bosch, que en va ponderar el paper com a activista cultural a Menorca i més enllà.

Després de la pausa d'esmorzar, l'historiador i polític mallorquí Sebastià Serra va recordar l'activitat parlamentària de les dues legislatures en què López Casanovas va ser diputat al Parlament de les Illes Balears; Maite Salord i Sergi Cleofé van evocar, des de l'experiència personal, la faceta docent i el mestratge de López Casanovas, i Cosme Aguiló va endinsar-se en les seues contribucions a la toponímia de Menorca. Per acabar el matí, Beatriu Defior, directora general de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears, i Gemma Ferrer Carreras van presentar el llibre *Jo vull el vol dels falcons. Articles lingüístics (1975-2022)*, un recull d'articles de quatre dècades de col·laboració amb la premsa local i nacional, a cura de la mateixa Ferrer.

Havent dinat, Jaume Mascaró va recordar els estudis de López Casanovas sobre la cultura popular, i va destacar les seues reflexions sobre la universalitat de les manifestacions culturals locals. Antoni-Joan Pons va actualitzar els estudis que López Casanovas havia fet en les edicions de textos menorquins d'èpoques diferents, i Josefina Salord es va centrar en les diverses facetes de López Casanovas com a estudiós de la literatura catalana.

Finalment, Ismael Pelegrí es va endinsar en l'anàlisi dels articles d'opinió de López Casanovas, i Francesc Florit Nin es va ocupar d'estudiar els temes i motius en la poesia de l'homenatjat. Tots dos van insistir en la necessitat d'oferir sengles volums recopilatoris d'aquests materials, tan necessaris com, ara per ara, difícilment accessibles.

Per cloure l'acte, la cantautora Maria Àngels Gornés va oferir al públic un recull de poemes de Joan F. López Casanovas musicats per ella mateixa.

En uns versos seus, l'homenatjat deia que «Es pot morir d'amor qualsevol dia, / es pot morir de dol qualsevol hora / de solitud i trista d'un capvespre; / però morir de mort ja no és tan fàcil». Actes com el que l'Institut Menorquí d'Estudis va retre a López Casanovas demostren que, per a homenots de la cultura com ell, tampoc morir d'oblit no és tan fàcil.

Eloi BELLÉS
Gemma FERRER CARRERAS

Jornada de Commemoració del 50è Aniversari de l'Assemblea Fundacional de l'AILLC (14 i 15 de juliol de 2023). — La ciutat de Cambridge, i més concretament el Fitzwilliam College, es va convertir, el 14 i 15 de juliol de 2023, en el punt de trobada per als estudiosos de la llengua i literatura catalanes, amb motiu de la Jornada de Commemoració del 50è aniversari de l'Assemblea Fundacional de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC), celebrada al mateix College l'any 1973. L'esmentat esdeveniment va ser organitzat a través d'una

comissió interna de l'AILLC —amb Beatrice Schmid, Max Wheeler, Maria-Rosa Lloret i Rafael Roca— i la secció d'estudis catalans de la Universitat de Cambridge —amb Ares Llop i Anna Paradis (Universitat d'Oxford)—. La jornada va anar precedida d'una ruta cultural i literària, organitzada pels estudiants de català de la Universitat de Cambridge. Així doncs, els assistents van tenir l'oportunitat de recórrer els carrers de la ciutat tot coneixent-ne els lligams, l'impacte i la influència de la catalanística a la prestigiosa institució anglesa; gràcies, també, a les aportacions dels participants de la jornada del 1973.

La jornada acadèmica va començar oficialment l'endemà, amb l'acte d'inauguració a càrrec de Beatrice Schmid (presidenta de l'AILLC), Max Wheeler (vocal de l'AILLC) i Daniel Pérez i Grau (secretari de l'Anglo-Catalan Society). En els seus discursos van destacar l'objectiu de l'esdeveniment: reflexionar sobre el progrés de la catalanística durant els darrers cinquanta anys, subratllant la importància de la contribució dels participants de l'històric Col·loqui de 1973, que va donar origen a l'AILLC.

Seguidament, Dominic Keown (professor emèrit de la Universitat de Cambridge i gran impulsor dels estudis de català; tant a la universitat, com al Regne Unit en general) va impartir la primera ponència del col·loqui, que va oferir una fascinant panoràmica dels cent anys d'història dels estudis catalans a Cambridge. Durant el seu parlament, va repassar els lligams de les figures més rellevants que han contribuït a impulsar la catalanística a la ciutat, a la universitat i al Fitzwilliam College.

La segona ponència va ser a càrrec de Joan Veny, pioner i història viva dels estudis de dialectologia catalana. A més a més de fer un repàs dels darrers cinquanta anys d'aquesta disciplina, on va fer especial atenció a l'extensíssima bibliografia confegida per diversos estudiosos, va subratllar l'existència de noves línies de recerca i reptes de futur amb l'objectiu d'enriquir, encara més, el coneixement en aquest polièdric àmbit de la lingüística catalana.

Rosa Cabré (professora a la Universitat de Barcelona) va prendre el relleu amb la seva ponència sobre la literatura catalana contemporània. Com ella mateixa va esmentar, fer una síntesi que englobés mig segle de la recerca feta en el camp era tot un repte. No obstant això, la ponent va excel·lir en la tasca, fent viatjar els assistents al llarg d'aquest període, tot reconeixent la tasca d'un gran estol de personalitats que han contribuït en aquesta àrea durant els darrers cinquanta anys.

La ponència de la professora Gemma Rigau (membre de la Secció Filològica de l'IEC i professora a la Universitat Autònoma de Barcelona) va brindar a l'audiència d'un repàs exhaustiu i d'una anàlisi detallada dels cinquanta anys d'estudis de sintaxi catalana. En aquesta ponència, es va explorar l'evolució d'aquest camp de la lingüística formal, i es van destacar les implicacions que ha tingut aquesta recerca en el marc de la lingüística contemporània catalana durant aquest llarg període.

A la tarda, es va celebrar una sessió de pòsters en què diversos investigadors van exposar les seves recerques de grau, màster i doctorat. Les presentacions dels projectes —breus i de gran qualitat— van oferir als assistents una radiografia de la bona salut i el relleu generacional dels estudis catalans. Aquest espai va fomentar la interacció entre els assistents i va donar l'oportunitat de compartir idees i conèixer noves perspectives sobre els estudis de catalanística arreu del món.

Tot seguit, Joan-Lluís Marfany (professor a la Universitat de Liverpool) va reprendre les ponències i va examinar els darrers cinquanta anys sobre estudis sobre la Renaixença, el moviment cultural del segle XIX que va marcar un punt d'inflexió en la recuperació de la llengua i la cultura catalanes. El ponent va aportar la seva visió, crítica i rigorosa, de manera que va contribuir a l'enriquiment de la comprensió global de la Renaixença i el del seu impacte en la construcció de la modernitat catalana.

El professor Antoni Ferrando (membre de la Secció Filològica de l'IEC i professor emèrit de la Universitat de València) va tancar la jornada commemorativa amb una ponència que va abordar,

amb claredat i concisió, els darrers cinquanta anys d'estudis d'història de la llengua catalana. Per aquest motiu, Ferrando no es va estar de destacar les publicacions i investigacions més rellevants sobre l'origen i l'evolució de la llengua catalana que s'han dut a terme durant aquest període.

La jornada va culminar amb un discurs succint de Beatrice Schmid, que va adreçar paraules de gratitud i reconeixement a tots els participants. Altrament, va manifestar l'esperança que els estudis catalans continuïn enriquint-se en els pròxims cinquanta anys. Per acabar, va haver-hi una foto de família en un dels espais més emblemàtics de Fitzwilliam College (*The Grove*, antiga casa de la família Darwin) i un sopar formal. Així, va concloure la Jornada de Commemoració del 50è aniversari de l'Assemblea Fundacional de l'AILLC, una trobada inoblidable que recull un llegat de coneixement i col·laboració que, ben segur, inspirarà la pròxima generació d'estudiosos de la llengua i la literatura catalanes.

Mireia GÓMEZ I MARTÍNEZ
University College Cork

Le Xème Congrès de la Société Internationale de Dialectologie et Géolinguistique (SIDG) (Bucarest, 4-8 Septembre 2023). — L'Académie Roumaine, l'Institut de Linguistique « Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti », la Faculté de Lettres de l'Université de Bucarest et la Faculté de Lettres de Baia-Mare de l'Université Technique de Cluj-Napoca ont organisé à Bucarest, du 4 au 8 septembre, le Xème Congrès de la Société Internationale de Dialectologie et Géolinguistique (SIDG). Le président du congrès a été Nicolae Saramandu ; Manuela Nevaci et Irina Floarea n'ont assuré le secrétariat scientifique.

Dans la session inaugurale du congrès ont pris la parole le Président de l'Académie Roumaine, Ioan-Aurel Pop ; Gheorghe Chivu, président de la Section de Philologie et Littérature de l'Académie Roumaine ; et Adina Dragomirescu, directrice de l'Institut de Linguistique „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”. Nicolae Saramandu a continué avec une très intéressante présentation des dialectes roumains et son origine dans l'espace latinisé.

Le congrès a réuni plus de deux cent chercheurs d'institutions de recherche et d'enseignement de l'Europe, l'Amérique, et l'Asie qui ont présenté cent quarante communications scientifiques. Les quatre séances plénières ont été assurées par José Enrique Gargallo Gil (Université de Barcelone), *Geoparemiologia romanza. Detti calendariali e meteorologici* ; Johannes Kabatek (Université de Zurich), *What is an isogloss?* ; Alfred Lameli (Philipps-Universität Marburg - Forschungszentrums Deutscher Sprachatlas Marburg), *Language variation in the historical dialects along the present-day French-German state border – a geolinguistic approach* ; et Luchia Antonova-Vasileva (Académie Bulgare des Sciences), *Current topics and perspectives in the research of the dialects of the Slavic languages in the Balkans with a special focus on geolinguistic studies*.

Les approches des sections du congrès furent très diversifiées et elles ont permis aux participants de travailler à partir de plusieurs points de vue et sur de domaines de recherche étroitement liés à la dialectologie : les atlas linguistiques et leur numérisation, des nouvelles approches méthodologiques et conceptuelles, concepts et méthodes de recherche, dialectométrie et dialectologie perceptuelle, dialectologie et structure du langage : phonétique, morphologie, lexicologie, sémantique, pragmatique et sociolinguistique, phraséologie, ethnologie et toponymie, étymologie et sources linguistiques, variabilité multilingue et multiculturelle.

Dans le même cadre du congrès s'est tenu la 53ème séance annuelle de travail de l'atlas des langues européennes (*Atlas Linguarum Europae - ALE*), où les représentants des comités nationaux ont discuté des questions concernant la finalisation du dixième volume. On a également choisi des nouveaux membres de l'équipe de coordination de l'ALE. Depuis 2005, la présidence,